

Số: /TTr-BKHCN

Hà Nội, ngày tháng năm 2022

TỜ TRÌNH

Về việc Ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới

DỰ THẢO

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện nhiệm vụ được giao tại Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11 tháng 02 năm 2020 của Bộ Chính trị về định hướng Chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới, Bộ Khoa học và Công nghệ đã chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành có liên quan xây dựng dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ thay thế Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg, cụ thể như sau:

I. BỐI CẢNH VÀ SỰ CẦN THIẾT

Tại Hội nghị lần thứ 26 các Bên tham Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu (COP26), 147 quốc gia chiếm gần 90% lượng phát thải khí nhà kính và trên 90% GDP toàn cầu đã cam kết đưa mức phát thải ròng về “0” vào giữa thế kỷ, trong đó có Việt Nam. Theo đó, các nước đã đưa các chính sách giúp tăng mức đầu tư trong sử dụng năng lượng hiệu quả 10% trong năm 2021 đạt mốc 300 tỷ USD, trong đó mức đầu tư trong lĩnh vực công nghiệp và giao thông vận tải chỉ chiếm khoảng 30%, còn lại 70% tổng mức đầu tư được triển khai ở lĩnh vực xây dựng. Đây cũng là mức đầu tư lớn nhất trong giai đoạn 2015 – 2020, với mức đầu tư hàng năm dao động trong khoảng 250 – 270 tỷ USD. Tuy nhiên, để phù hợp với các mức dự kiến trong Kịch bản phát thải khí nhà kính bằng “0” vào năm 2050 của IEA (International Energy Agency), tổng đầu tư hàng năm sẽ cần tăng gấp ba lần vào năm 2030¹. Dù vậy, mức tăng trưởng đầu tư lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả gần đây phần lớn tập trung ở Châu Âu, do đó cần phải đẩy mạnh các chính sách hỗ trợ ở các khu vực khác để đạt được các mục tiêu giảm phát thải trên toàn cầu.

Hiện nay có hơn 120 quốc gia thực hiện áp dụng bắt buộc các tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng và dán nhãn cho một số chủng loại thiết bị. Trong đó, hơn 100 quốc gia hiện đang sử dụng các tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng hoặc dán nhãn năng

¹ IEA: Energy Efficiency 2021

lượng bắt buộc cho máy điều hòa không khí, tủ lạnh, thiết bị chiếu sáng hoặc động cơ công nghiệp. Tuy vậy, hiện nay việc áp dụng tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng và dán nhãn năng lượng đối với động cơ điện công nghiệp vẫn chiếm một tỷ lệ tương đối thấp so với các thiết bị như: máy điều hòa không khí, tủ lạnh,... Cụ thể, hơn 80% thiết bị điều hòa không khí và tủ lạnh hoạt động trên toàn cầu đã được áp dụng tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng, nhưng con số này chỉ chưa bằng một nửa đối với động cơ công nghiệp. Ngoài ra, việc áp dụng bắt buộc tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng cũng đang được thúc đẩy mạnh mẽ tại Đông và Nam Phi, tuy vậy việc áp dụng tiêu chuẩn cũng chưa đáp ứng được với tốc độ sở hữu máy điều hòa không khí và các thiết bị khác.

Theo báo cáo của IEA, sản xuất điện hiện đang là nguồn phát thải CO₂ lớn nhất liên quan đến lĩnh vực năng lượng chiếm 41% trong tổng số 34 tỷ tấn CO₂ phát thải trên toàn thế giới vào năm 2020. Năm 2021, nhu cầu điện toàn cầu cũng tăng gần 5%, đồng nghĩa với việc mặc dù năng lượng tái tạo đã có mức tăng trưởng kỷ lục trong những năm gần đây nhưng cũng không đáp ứng được tăng trưởng chung của ngành. Điều này đã dẫn đến việc gia tăng sử dụng nhiên liệu hóa thạch và tăng lượng khí thải CO₂ từ ngành điện khoảng 3,5% vào năm 2021. Tuy nhiên, hơn 40% mức tiêu thụ điện này chỉ dành cho bốn mục đích sử dụng cuối cùng, gồm: hệ thống động cơ điện công nghiệp, điều hòa không khí, tủ lạnh và chiếu sáng. Nhóm những thiết bị này cũng góp phần tạo ra trên 5 tỷ tấn CO₂ mỗi năm; con số này cũng tương đương với tổng lượng khí thải CO₂ của Hoa Kỳ hiện nay. Ngoài ra, mức độ sở hữu và sử dụng các thiết bị này sẽ tăng lên khi mức đô thị hóa và số lượng dân cư thế giới ngày càng tăng; đồng thời khí hậu toàn cầu cũng đang ngày càng nóng lên. Cụ thể, nhu cầu năng lượng toàn cầu cho công tác làm mát có thể tăng gấp ba lần từ năm 2020 đến năm 2050 do điều hòa không khí ngày càng trở nên hợp túi tiền hơn đối với số lượng lớn người dân ở các nền kinh tế mới nổi. Điều này càng cho thấy tầm quan trọng của việc áp dụng tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng và dán nhãn năng lượng sẽ góp phần làm chậm tốc độ tăng trưởng nhu cầu điện và tạo điều kiện để năng lượng tái tạo thay thế nhiên liệu hóa thạch.

Với những quốc gia triển khai Chương trình sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả trong giai đoạn dài (trên 20 năm) thì mức tiêu thụ năng lượng của các thiết bị được áp dụng có thể giảm đến 50%, như: máy điều hòa không khí, tủ lạnh, thiết bị chiếu sáng, thiết bị thu phát sóng, máy giặt và các thiết bị đun nấu. Song song với những kết quả đạt được rất tích cực thì giá của những thiết bị này giảm trung bình từ 2% - 3% mỗi năm, cho thấy rằng việc thiết lập chính sách nghiêm ngặt hơn để hạn chế phát thải CO₂ vẫn cơ bản mang lại lợi ích cho người tiêu dùng. Ví dụ, tại Hoa Kỳ, Chương trình nhãn và áp dụng bắt buộc tiêu chuẩn hiệu suất năng lượng đang tiết kiệm lượng nhiên liệu hàng năm lên đến khoảng 40 tỷ USD vào năm 2020 hoặc giảm hóa đơn nhiên liệu trung bình hàng năm cho mỗi hộ gia đình là 320 USD.

Tại Việt Nam, trong giai đoạn từ năm 2003 trở lại đây đã ban hành các chính sách có liên quan đến tiết kiệm và sử dụng hiệu quả năng lượng, bao gồm:

- Nghị định 102/2003/NĐ-CP ngày 03/9/2003 của Thủ tướng Chính phủ về

- Tiết kiệm năng lượng và sử dụng năng lượng hiệu quả;
- Thông tư 01/2004/TT-BCN ngày 02/7/2004 của Bộ Công nghiệp về Hướng dẫn thi hành Tiết kiệm năng lượng và sử dụng năng lượng hiệu quả ở các doanh nghiệp sản xuất;
 - Chỉ thị 19/2005/CT-TTg ngày 02/6/2005 của Thủ tướng Chính phủ về Tiết kiệm trong sử dụng năng lượng;
 - Quyết định 79/2006/QĐ-TTg ngày 14/4/2006 của Thủ tướng Chính phủ về Phê chuẩn Chương trình mục tiêu quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả;
 - Quyết định 80/2006/QĐ-TTg ngày 14/4/2006 của Thủ tướng Chính phủ về Phê chuẩn Chương trình tiết kiệm điện giai đoạn 2006-2010;
 - Quyết định 1855/QĐ-TTg ngày 27/12/2007 của Thủ tướng Chính phủ Phê chuẩn Chiến lược Quốc gia về phát triển năng lượng tới 2020 và định hướng tới 2050;
 - Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả năm 2010;
 - Nghị định số 21/2011/NĐ-CP ngày 29/3/2011 Quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả;
 - Quyết định số 04/2017/QĐ-TTg ngày 09/3/2017 của Thủ tướng Chính phủ quy định danh mục phương tiện, thiết bị phải dán nhãn năng lượng, áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu và lộ trình thực hiện;
 - Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 Thủ tướng Chính phủ ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới;
 - Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11/02/2020 của Bộ chính trị về định hướng chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
 - Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11 tháng 02 năm 2020 của Bộ chính trị về định hướng chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;
 - Quyết định số 1182/QĐ-BCT ngày 06/4/2021 của Bộ trưởng Bộ Công Thương về việc ban hành Danh mục các mặt hàng (kèm theo mã HS) thực hiện kiểm tra chuyên ngành thuộc trách nhiệm quản lý của Bộ Công Thương;
 - Quyết định số 2539/QĐ-BCT ngày 03/9/2022 của Bộ trưởng Bộ Công Thương về việc hướng dẫn kiểm tra hiệu suất năng lượng cho các phương tiện, thiết bị dán nhãn năng lượng và áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu lưu thông trên thị trường.

Thông qua các chính sách của Đảng và Chính phủ, thực trạng sử dụng năng lượng đã có nhiều chuyển biến tích cực khi triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2006 – 2015 (Chương trình 2006-2015). Trong giai đoạn này, Chương trình 2006-2015 đã được tổ chức

triển khai thực hiện trên phạm vi cả nước. Chương trình đã giúp tiết kiệm được 3,4% tổng tiêu thụ năng lượng, tương đương với 4,9 triệu tấn dầu quy đổi (TOE) trong giai đoạn 2006-2010 và 5,65%, tương đương với 11,2 triệu TOE trong giai đoạn 2011-2015.

Đến hết năm 2015, Chương trình 2006-2015 đã có sự tham gia của nhiều Bộ ngành và địa phương, 55 trên tổng số 63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương đã tổ chức các đơn vị đầu mối tham gia Chương trình, giúp hình thành một mạng lưới các đơn vị với nhiều chuyên gia, cán bộ có chuyên môn nghiệp vụ cao trong lĩnh vực kiểm toán năng lượng, đào tạo, tham mưu xây dựng chính sách tại trung ương và địa phương trong lĩnh vực sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả.

Bên cạnh đó, Bộ Công thương đã trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 280/QĐ-TTg ngày 13/3/2019 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả giai đoạn 2019-2030 (Chương trình 2019-2030). Mục tiêu cụ thể của Chương trình 2019-2030 là giảm từ 5 đến 7% tổng năng lượng tiêu thụ trên cả nước trong giai đoạn 2019-2025 và đẩy mạnh các giải pháp tiết kiệm năng lượng góp phần làm giảm sức ép nguồn cung cấp điện, bảo tồn nguồn tài nguyên năng lượng quốc gia, giảm cường độ năng lượng quốc gia, bảo vệ môi trường và giảm phát thải khí nhà kính cũng đảm bảo an ninh năng lượng, Bộ Công Thương đã phối hợp với các Bộ có liên quan và UBND các tỉnh, thành phố xây dựng Khung kế hoạch thực hiện Chương trình 2019-2030 bao gồm toàn bộ các hoạt động thuộc Chương trình và các nguồn lực từ ngân sách nhà nước, nguồn ngân sách viện trợ của các tổ chức quốc tế.

Ngoài ra, Bộ KH&CN đã phối hợp với Bộ Công Thương và các Bộ ngành liên quan thực hiện Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới. Quá trình triển khai thực hiện cũng đạt được một số kết quả như sau:

- Hàng năm Bộ Công Thương đã phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức các đoàn kiểm tra làm việc với các Phòng thử nghiệm hiệu suất năng lượng, các doanh nghiệp sản xuất nhập khẩu và kinh doanh phương tiện, thiết bị áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu trên thị trường. Cụ thể, Năm 2018: 07 phòng thử nghiệm 07 doanh nghiệp; Năm 2019: 09 phòng thí nghiệm 09 doanh nghiệp; Năm 2020: 07 phòng thử nghiệm 06 doanh nghiệp. Trong quá trình kiểm tra, Bộ Công Thương yêu cầu các đơn vị Phòng thử nghiệm khắc phục các điểm không phù hợp, bổ sung lại các tài liệu văn bản quy trình, lưu trữ báo cáo riêng những phiếu thử nghiệm không đáp ứng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu để phục vụ công tác hậu kiểm; đã xử lý vi phạm cảnh cáo đối với 01 doanh nghiệp vi phạm quy định trong việc dán nhãn năng lượng, nhắc nhở yêu cầu đối với các hành vi không phù hợp trong hoạt động thử nghiệm hiệu suất năng lượng và dán nhãn năng lượng của doanh nghiệp.

- Đối với hàng hóa nhập khẩu: Bộ Công Thương đã ban hành danh mục các mặt hàng thực hiện kiểm tra chuyên ngành thuộc trách nhiệm quản lý của Bộ Công Thương trong đó bao gồm danh mục hàng hóa có gắn mã HS thuộc Quyết định số 24/2018/QĐ-

TTg tại Quyết định số 1182/QĐ-BCT ngày 06/4/2021 của Bộ trưởng Bộ Công Thương. Bên cạnh đó, Bộ KH&CN, Bộ Công Thương đã phối hợp với Cơ quan Hải quan hướng dẫn các thủ tục nhập khẩu hàng hóa theo Danh mục phương tiện, thiết bị tại Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg như: nồi hơi nhiệt dư, máy biến áp,...

- Đối với các hàng hóa lưu thông trên thị trường, Bộ Công Thương đã ban hành Quyết định số 2539/QĐ-BCT ngày 30/9/2020 về việc hướng dẫn kiểm tra hiệu suất năng lượng cho các phương tiện, thiết bị dán nhãn năng lượng và áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu lưu thông trên thị trường (hậu kiểm) để thực hiện chức năng quản lý nhà nước.

Tuy nhiên, theo báo cáo của Bộ Công Thương, mặc dù đã đạt được một số kết quả tích cực trong giai đoạn triển khai các quy định của Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả cũng như Chương trình mục tiêu quốc gia về sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, song tình trạng sử dụng năng lượng lãng phí, kém hiệu quả vẫn còn phổ biến trong nhiều lĩnh vực, từ sản xuất công nghiệp, thương mại dịch vụ cho đến các hộ gia đình. Theo các khảo sát, tính toán của Bộ Công Thương cho thấy, hiệu suất sử dụng nguồn năng lượng trong các nhà máy điện tuabin hơi đốt than, dầu của nước ta chỉ đạt được từ 28% đến 36%, thấp hơn so với các nước phát triển khoảng 8 - 10%; hiệu suất các lò hơi công nghiệp chỉ đạt khoảng 60% năm 2010, và được nâng lên xấp xỉ 70% vào thời điểm hiện nay nhưng mức này vẫn thấp hơn mức trung bình của thế giới khoảng 10% và nếu so với các nước phát triển thì còn thấp hơn nữa. Năng lượng tiêu hao cho một đơn vị sản phẩm trong nhiều ngành công nghiệp của nước ta cao hơn khoảng 1,3 đến 1,6 lần với các nước trong khu vực và cao hơn rất nhiều so với các nước phát triển. Tiềm năng tiết kiệm năng lượng trong công nghiệp sản xuất xi măng, thép, sành sứ, thủy sản đông lạnh, hàng tiêu dùng... của nước ta có thể đạt trên 20%; lĩnh vực xây dựng dân dụng, giao thông vận tải có thể tới trên 30%; khu vực sinh hoạt và hoạt động dịch vụ tiềm năng tiết kiệm năng lượng cũng rất lớn.

Do đó, việc xây dựng Quyết định Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới thay thế cho Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg trong thời gian này là hết sức cấp thiết, cần thực hiện với những lý do chủ yếu sau:

1) Về mặt quản lý Nhà nước

Căn cứ Điều 23, khoản 1, 2, 3 Nghị định số 21/2011/NĐ-CP ngày 29 tháng 3 năm 2011 Quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả, Bộ Khoa học và Công nghệ có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành liên quan *xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục phương tiện, thiết bị phải loại bỏ theo quy định tại khoản 1, khoản 2 của Điều 23 Nghị định này.*

Căn cứ Mục VII.1 Phụ lục Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11 tháng 02 năm 2020 của Bộ chính trị về định hướng chiến

lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã giao Bộ KH&CN “Rà soát, sửa đổi và triển khai Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18 tháng 5 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ về ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới”.

Căn cứ Điểm c Khoản 1 Điều 5 Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới đã giao Bộ KH&CN “Căn cứ vào tình hình phát triển kinh tế - xã hội và yêu cầu quản lý nhà nước trong quá trình thực hiện, chủ động phối hợp với các bộ, ngành liên quan rà soát trình Thủ tướng Chính phủ quyết định sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế Danh mục phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng có hiệu suất thấp phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới”.

2) Về mặt công nghệ và kinh tế - xã hội

a) Loại bỏ được các trang thiết bị sử dụng kém hiệu quả năng lượng góp phần quan trọng đáp ứng cân bằng nhu cầu năng lượng ngày một cao hơn của nền kinh tế quốc dân, giúp ổn định khai thác hợp lý các nguồn tài nguyên năng lượng, phát triển kinh tế - xã hội một cách bền vững.

b) Việc loại bỏ các thiết bị phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng kém hiệu quả và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới còn có ý nghĩa về kinh tế - xã hội và môi trường.

c) Thiết lập trật tự quản lý chung của Nhà nước nhằm tránh tình trạng vì lợi ích cục bộ trước mắt của một bộ phận doanh nghiệp gây ảnh hưởng mất cân đối nguồn cung năng lượng, bảo vệ môi trường: việc có được lộ trình loại bỏ các thiết bị phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng kém hiệu quả và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp sẽ giúp các doanh nghiệp chủ động hơn trong kế hoạch thay thế sản xuất của mình. Các cơ quan quản lý Nhà nước có cơ sở để hướng dẫn thực hiện trong phạm vi quản lý của mình nhằm góp phần mang lại hiệu quả lợi ích chung của quốc gia.

II. CĂN CỨ PHÁP LÝ BAN HÀNH QUYẾT ĐỊNH

Việc xây dựng dự thảo Quyết định ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới thay thế Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg dựa trên các căn cứ sau:

- Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả năm 2010;
- Nghị định số 21/2011/NĐ-CP ngày 29 tháng 3 năm 2011 Quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Sử dụng năng lượng tiết kiệm và hiệu quả;
- Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày

11 tháng 02 năm 2020 của Bộ chính trị về định hướng chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045;

- Quyết định số 04/2017/QĐ-TTg ngày 09/3/2017 của Thủ tướng Chính phủ quy định danh mục phương tiện, thiết bị phải dán nhãn năng lượng, áp dụng mức hiệu suất năng lượng tối thiểu và lộ trình thực hiện;

- Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18/5/2018 Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO QUYẾT ĐỊNH

Thực hiện nhiệm vụ của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ giao, Bộ Khoa học và Công nghệ đã chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan tổ chức xây dựng dự thảo Quyết định, cụ thể như sau:

- Tổ chức các nhóm chuyên gia kỹ thuật đánh giá việc thực hiện Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg trong giai đoạn 2018-2021; đề xuất danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

- Xây dựng dự thảo Quyết định của Thủ tướng ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

- Lấy ý kiến một số Bộ, ngành liên quan trực tiếp đến danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới, gồm:

+ Bộ Công Thương:

• Văn bản số 6136/BCT-TKNL ngày 05/10/2021 của Bộ Công Thương về việc báo cáo tình hình triển khai Quyết định số 24/2018/QĐ-TT và đề xuất danh mục phương tiện, thiết bị không đạt mức năng lượng tối thiểu phải loại bỏ giai đoạn 2021-2030;

• Văn bản số 3290/BCT-TKNL ngày 10/6/2022 của Bộ Công Thương về việc cung cấp thông tin liên quan tới đề xuất các thiết bị phải loại bỏ gồm: bếp từ, bếp điện, nồi hơi công nghiệp, máy điều hòa không khí,...

+ Bộ Giao thông vận tải:

• Văn bản số 9509/BGTVT-MT ngày 09/9/2021 đã đề xuất danh mục phương tiện, thiết bị giao thông vận tải không đạt mức năng lượng tối thiểu phải loại bỏ giai đoạn 2021-2030 gồm: xe ô tô con từ 9 chỗ trở xuống với dung tích xi lanh đến 2500 cm³, xe mô tô, xe gắn máy hai bánh loại dung tích xi lanh từ 150 cm³ trở xuống.

• Văn bản số 4042/BGTVT-MT ngày 26/4/2022 làm rõ cơ sở đề xuất danh mục phương tiện, thiết bị giao thông vận tải không đạt mức năng lượng tối thiểu phải loại bỏ giai đoạn 2021-2030, trong đó chỉ rõ: (i) Căn cứ đề xuất theo Khoản 1 Điều 7 và Phụ lục I ban hành kèm theo Nghị định số 06/2022/NĐ-CP ngày

07/01/2022 của Chính phủ và biện pháp E15 tại NDC (Đóng góp quốc gia tự quyết định) cập nhật năm 2020 của Việt Nam được Thủ tướng Chính phủ thông qua nội dung vào tháng 7/2020 với các mục tiêu giảm phát thải khí nhà kính đề Bộ Tài nguyên và Môi trường gửi cho Ban Thư ký Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu; (ii) Tuy nhiên, để triển khai thực hiện các cam kết của Việt Nam tại Hội nghị COP26, với mục tiêu đạt phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050, các biện pháp giảm phát thải khí nhà kính của các ngành/lĩnh vực nêu tại NDC cập nhật năm 2020 của Việt Nam sẽ tiếp tục được điều chỉnh, bao gồm cả biện pháp E15 nêu trên.

Do đó, Bộ KH&CN cho rằng thời điểm hiện nay chưa đủ cơ sở để triển khai danh mục phương tiện, thiết bị giao thông vận tải không đạt mức năng lượng tối thiểu phải loại bỏ giai đoạn 2021-2030 tại Văn bản số 9509/BGTVT-MT.

+ Bộ Xây dựng: Văn bản số 3548/BXD-KHCN ngày 01/9/2021.

+ Tổng cục Hải quan, Bộ Tài chính: Văn bản số 4340/TCHQ-GSQL ngày 08/9/2021 và Văn bản số 4583/TCHQ-GSQL ngày 23/9/2021.

- Hoàn thiện dự thảo Quyết định của Thủ tướng ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

- Bộ KH&CN có văn bản số .../BKHCN-CNN ngày / /2022 gửi các Bộ, ngành liên quan và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương để lấy ý kiến góp ý chính thức đối với dự thảo Quyết định.

- Tiếp thu hoàn thiện dự thảo Quyết định theo ý kiến góp ý của các Bộ, ngành, địa phương.

- Bộ KH&CN có văn bản số .../BKHCN-CNN ngày / /2022 gửi Bộ Tư pháp để thẩm định dự thảo Quyết định.

- Tiếp thu, hoàn thiện dự thảo Quyết định theo ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp.

VI. NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA QUYẾT ĐỊNH

Sau khi nghiên cứu, rà soát nhiệm vụ được giao tại Mục VII.1 Phụ lục Nghị quyết số 140/NQ-CP ngày 02/10/2020 của Chính phủ ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 55-NQ/TW ngày 11 tháng 02 năm 2020 của Bộ chính trị về định hướng chiến lược phát triển năng lượng quốc gia của Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã giao Bộ KH&CN “*Rà soát, sửa đổi và triển khai Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18 tháng 5 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ về ban hành danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới*”, Bộ KH&CN cho rằng cần phải xây dựng Quyết định của Thủ tướng Chính phủ để thay thế Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg với các lý do sau: (i) Nội dung của danh mục và lộ trình các thiết bị, phương tiện phải loại bỏ cơ bản được cập nhật và bổ sung mới so với Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg; (ii) Bộ KH&CN đã kết cấu lại Phụ lục Danh mục và lộ trình các thiết bị, phương tiện phải loại bỏ để

thuận lợi hơn cho quá trình quản lý và triển khai thực hiện của cả cơ quan quản lý và doanh nghiệp/ tổ chức thuộc phạm vi điều chỉnh của dự thảo Quyết định.

Vì vậy, Bộ KH&CN đã dự thảo Quyết định mới bao gồm 05 Điều và 02 Phụ lục, cụ thể như sau:

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

Quy định Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng có hiệu suất thấp phải loại bỏ (không cho phép nhập khẩu, sản xuất và kinh doanh trong nước) và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới; đồng thời không áp dụng đối với những phương tiện, thiết bị tạm nhập, tái xuất, phục vụ sửa chữa thay thế, kiểm tra mức hiệu suất năng lượng.

Điều 2. Đối tượng áp dụng

Trong Điều này chỉ rõ đối tượng áp dụng là cơ quan nhà nước, doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân tham gia hoạt động nhập khẩu, sản xuất và kinh doanh hàng hóa quy định tại Điều 3 Quyết định này.

Điều 3. Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng có hiệu suất thấp phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới

Quy định danh mục và lộ trình thiết bị, tổ máy phát điện phải loại bỏ hoặc không được xây dựng mới như sau:

+ Nhóm thiết bị gia dụng: Giữ nguyên 08 thiết bị đã được quy định tại Quyết định 24/2018/QĐ-TTg; Cập nhật TCVN cho 03 thiết bị gồm: Bình đun nước nóng có dự trữ, máy điều hòa không khí không ống gió, máy thu hình; Bổ sung mới 03 thiết bị gồm: Đèn LED, bếp hồng ngoại, bếp từ (*chi tiết quy định tại Phụ lục I*).

+ Nhóm thiết bị văn phòng và thương mại: Giữ nguyên 04 thiết bị đã được quy định tại Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg; Bổ sung mới 02 thiết bị gồm: Máy tính xách tay, máy tính để bàn (*chi tiết quy định tại Phụ lục I*).

+ Nhóm thiết bị công nghiệp: Giữ nguyên 02 thiết bị đã được quy định tại Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg; Cập nhật TCVN cho 01 thiết bị là nồi hơi trong xí nghiệp công nghiệp; Bổ sung mới 02 thiết bị gồm: Máy điều hòa VRF/VRV và Đèn điện LED chiếu sáng đường và phố (*chi tiết quy định tại Phụ lục I*).

+ Các tổ máy phát điện bằng than, khí trong nhà máy nhiệt điện: Giữ nguyên theo quy định tại Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg (*chi tiết quy định tại Phụ lục II*).

Điều 4. Tổ chức thực hiện

Quy định giao trách nhiệm cụ thể cho Bộ KH&CN, Bộ Công Thương và Bộ, ngành, địa phương như sau:

- Bộ Khoa học và Công nghệ có trách nhiệm: (i) Chủ trì, phối hợp với các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương triển khai các giải pháp hỗ trợ thực hiện loại bỏ các phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ, các tổ máy phát điện hiệu suất thấp

không được xây dựng mới quy định tại Quyết định này; (ii) Chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng tiêu chuẩn quốc gia về hiệu suất năng lượng và mức hiệu suất năng lượng tối thiểu của các phương tiện, thiết bị sử dụng nhiều năng lượng; (iii) Căn cứ vào tình hình phát triển kinh tế - xã hội và yêu cầu quản lý nhà nước trong quá trình thực hiện, chủ động phối hợp với các bộ quản lý ngành, lĩnh vực rà soát, trình Thủ tướng Chính phủ quyết định sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế Danh mục phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện không xây dựng mới.

- Bộ Công Thương có trách nhiệm: (i) Chủ trì, phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ kiểm tra, thanh tra việc tuân thủ các quy định về loại bỏ thiết bị sử dụng năng lượng có mức hiệu suất thấp và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới quy định tại Quyết định này; (ii) Chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan hướng dẫn, kiểm tra việc xuất nhập khẩu hàng hóa tuân thủ theo quy định về loại bỏ thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới quy định tại Quyết định này; (iii) Phối hợp với Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng tiêu chuẩn quốc gia về hiệu suất năng lượng và mức hiệu suất năng lượng tối thiểu của các phương tiện, thiết bị sử dụng nhiều năng lượng.

- Các bộ, ngành, địa phương: Căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ và thẩm quyền quản lý của mình, chủ trì thực hiện việc loại bỏ các phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới.

Điều 5. Điều khoản thi hành

Quy định: (i) Quyết định số 24/2018/QĐ-TTg ngày 18 tháng 5 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và lộ trình phương tiện, thiết bị sử dụng năng lượng phải loại bỏ và các tổ máy phát điện hiệu suất thấp không được xây dựng mới hết hiệu lực thi hành kể từ ngày Quyết định này có hiệu lực; (ii) Các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, Thủ trưởng cơ quan, đơn vị, tổ chức và cá nhân liên quan có trách nhiệm thi hành Quyết định này.

Phụ lục I và II: được cập nhật và sửa đổi nhằm quy định lộ trình áp dụng hiệu suất năng lượng tối thiểu cho từng thiết bị/tổ máy cụ thể để thuận lợi cho quá trình quản lý và triển khai thực hiện.

(Chi tiết tại dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ kèm theo)

V. Ý KIẾN GÓP Ý CỦA CÁC BỘ, NGÀNH, ĐỊA PHƯƠNG

Trên cơ sở văn bản gửi các Bộ, ngành, địa phương lấy ý kiến góp ý chính thức đối với nội dung dự thảo Quyết định, Bộ Khoa học và Công nghệ đã nhận được ý kiến chính thức bằng văn bản của ... Bộ, ngành và ... địa phương. Các ý kiến đóng góp cụ thể đã được Bộ Khoa học và Công nghệ tiếp thu, giải trình và hoàn thiện nội dung dự thảo Kế hoạch (Nội dung tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý của các Bộ, ngành và địa phương gửi kèm theo).

VI. HỒ SƠ KÈM THEO TỜ TRÌNH

Hồ sơ kèm theo Tờ trình gồm có:

1. Dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ.
2. Bảng tổng hợp, tiếp thu, giải trình ý kiến của các Bộ, ngành và địa phương.

Trên đây là Tờ trình về dự thảo Quyết định, Bộ Khoa học và Công nghệ xin kính trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, phê duyệt./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PTTgCP Lê Văn Thành (để báo cáo);
- Văn phòng Chính phủ;
- Lưu: VT, CNN.

BỘ TRƯỞNG

Huỳnh Thành Đạt